

Afun ExD se ruší. Afun ExD se užíval pro dva jevy:

- (a) pro uzly jejichž řídicí uzel je elidovaný (nová pravidla zde)
- (b) pro nominativní, vokativní a citoslovečné fráze (nová pravidla viz *DenomVocatPartI*)

Elipsa řídicího členu

Pokud je ve větě elidován řídicí člen (rodič) nějakého doplnění, nemůžeme postavit odpovídající závislostní strom. V takovém případě dostane uzel-sirotek takový afun, který by měl, kdyby ve větě elipsa nebyla, ale s příponou **_E** (*is_exra_dependency*). Uzel-sirotek se zavěsí v místě, kde by visel elidovaný rodič (příp. rekurzivně přes elidované rodiče směrem nahoru). Přípona **_E** znamená, že uzel nemá ve větě svůj řídicí člen, tj. „chybí nad ním minimálně jeden uzel“.

Pokud by elidovaný řídicí uzel měl příponu **_Co**, **_Ap** nebo **_P**, dostane tuto příponu uzel sirotek. Značíme tedy, zda uzel-sirotek patří do podstromu souřadně připojeného členu, parenteze, nebo do podstromu pro společné rozvití. [Pravidla, kde uzel-sirotek visí (a o příponách **_Co**, **_Ap**, **_P**), tak zůstávají stejná jako v původním manuálu.]

1. Elipsa řídicího slovesa

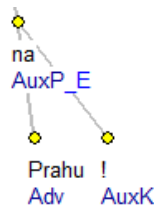
Př. 1: *Lékaře!*

= [Zavolete/potřebujeme ap.] lékaře!

Př. 2: *Na Prahu!*

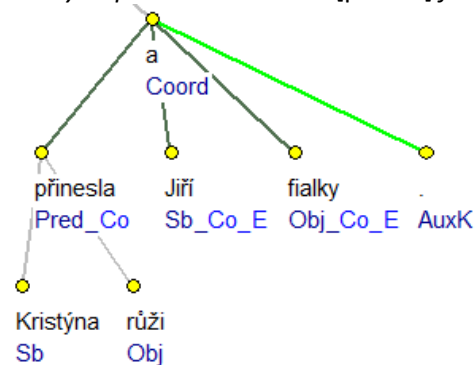
= [Pojedeme/jedte ap.] na Prahu!

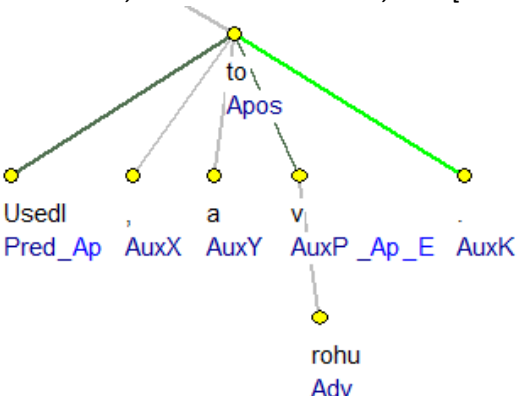
1.1 Elipsa řídicího slovesa v koordinaci nebo apozici

Př. 3: *Kristýna přinesla růže a Jiří fialky.*

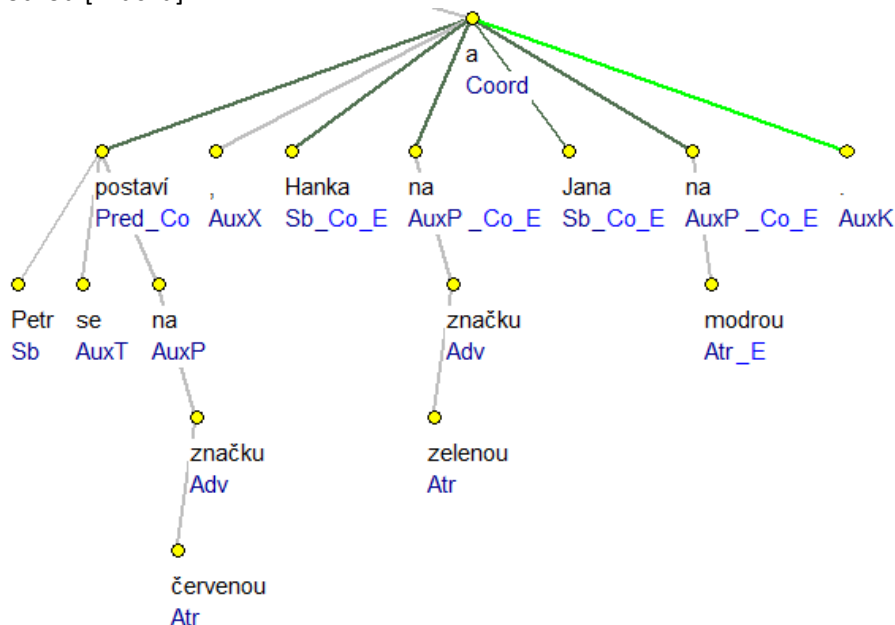
= *Kristýna přinesla růže a Jiří [přinesl] fialky*

Př. 4: *Usedl, a to v rohu.* = *Usedl, a to [usedl] v rohu.*

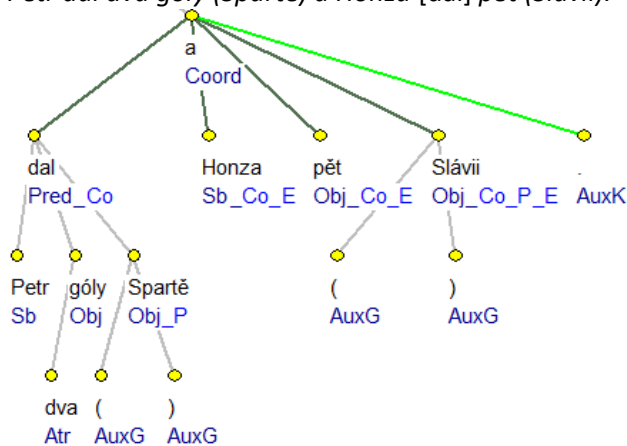

Př. 5: *Petr se postaví na červenou značku, Hanka na zelenou značku a Jana na modrou.*
 = Petr se postaví na červenou značku, Hanka [se postaví] na zelenou značku a Jana [se postaví] na modrou [značku].

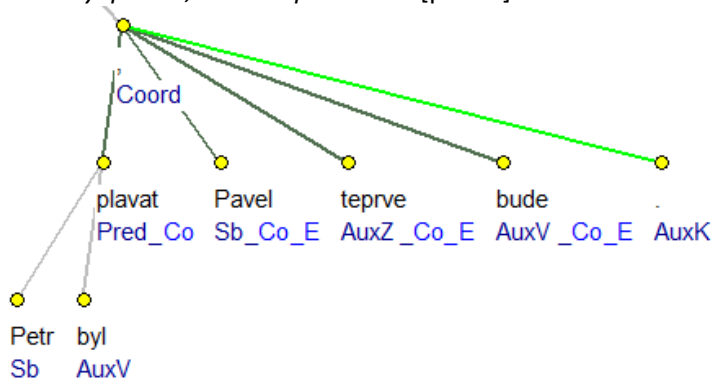
1.2 Elipsa řídicího slovesa v parentezi

Př. 6: *Petr dal dva góly (Spartě) a Honza pět (Slávii).*
 = Petr dal dva góly (Spartě) a Honza [dal] pět (Slávii).

1.3 Elipsa komponenty složených slovesných tvarů

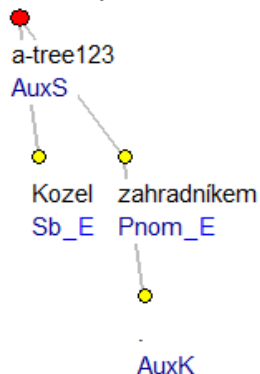
Př. 7: *Petr byl plavat, Pavel teprve bude.*
 = Petr byl plavat, Pavel teprve bude [plavat].

1.4 Elipsa slovesa *být* ve slovesně jmenných predikátech

Př. 8: *Kozel zahradníkem.*

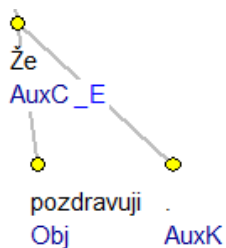
= *Kozel [je] zahradníkem.*

1.5 Elipsa řídicí klauze ke klauzi závislé

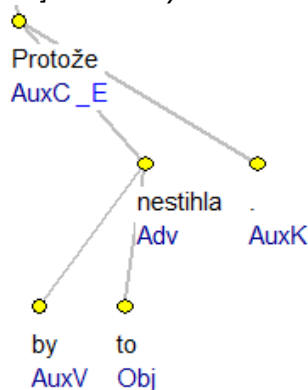
Př. 9: *Že pozdravuji.*

= [vyříd] *Že pozdravuji.*

Př. 10: *(Neodešla.) Protože by to nestihla.*

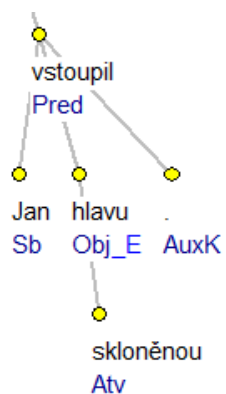
= *(Neodešla.) [neodešla] Protože by to nestihla.*

1.6 Elipsa doplňkového přechodníku

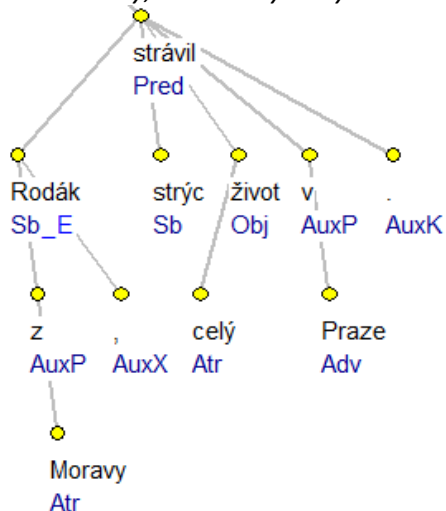
Př. 11: *Jan vstoupil hlavu skloněnou*

= *Jan vstoupil [maje] hlavu skloněnou*

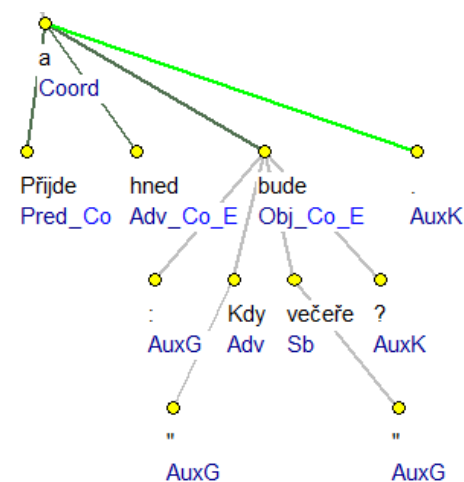
Př. 12: *Rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze.*

= [Jsa] *Rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze.*

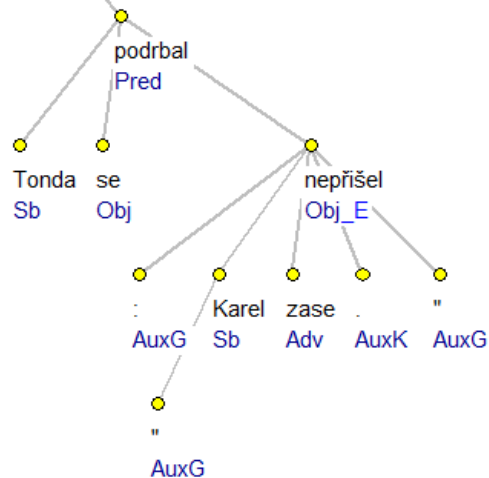

1.7 Elipsa při zachycování přímé řeči

Př. 13: *Přijde a hned: „Kde bude večeře?“.*
 = *Přijde a hned [řiká]: „Kde bude večeře?“.*

Př. 14: *Tonda se podrbal: „Karel zase nepřišel.“*
 = *Tonda se podrbal [řka]: „Karel zase nepřišel.“*

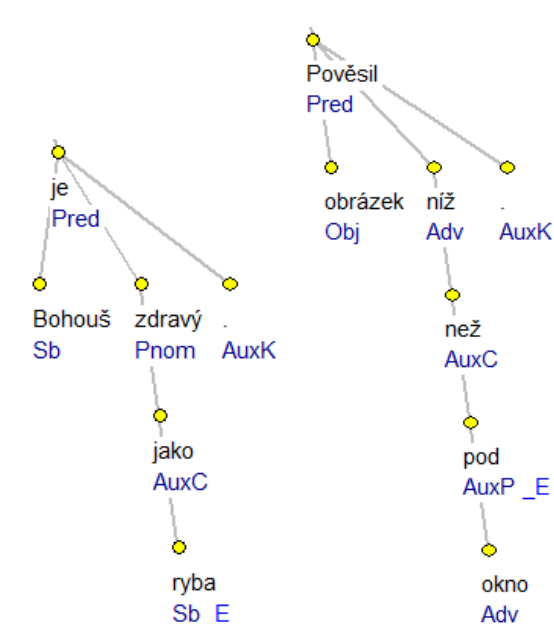
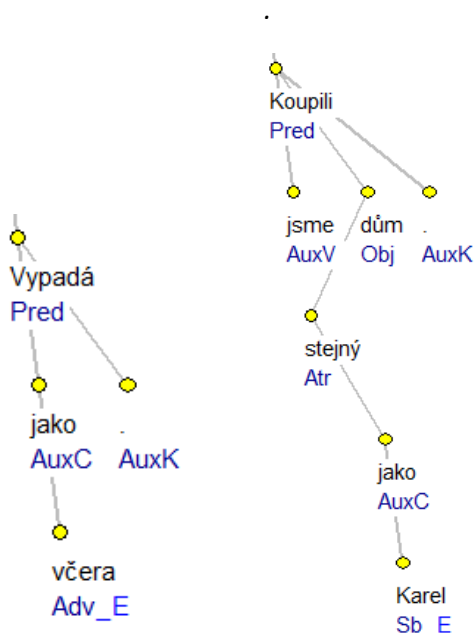
1.7 Elipsa u srovnání (jako, než)

Př. 15: *Vypadá jako včera.*
 = *Vypadá jako [vypadal] včera.*

Př. 16: *Koupili jsme stejný dům jako Karel.*
 = *Koupili jsme stejný dům jako [koupil] Karel.*

Př. 17: *Bohouš je zdravý jako ryba.*
 = *Bohouš je zdravý jako [je zdravá] ryba*

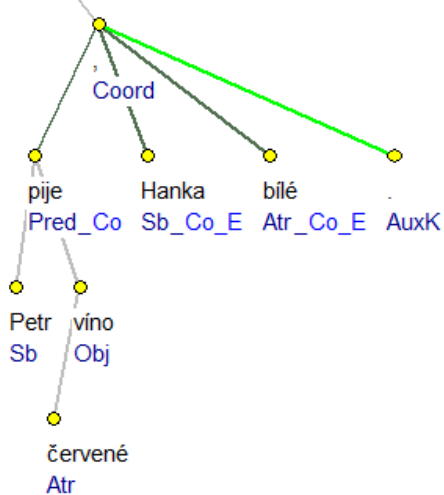
Př. 18: *Pověsil obrázek níž než pod okno.*
 = *Pověsil obrázek níž než [ho pověsil] pod okno.*

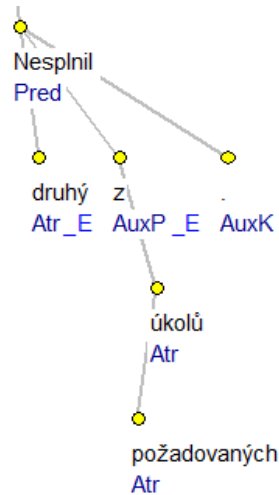
Poznámka: *jako*, které připojuje závislý člen (doplněk, objekt, srovnání) anotujeme **na rozdíl od manuálu** vždy jako podřadící spojku s afunem *AuxC* (*jako* může mít i souřadící funkci, pak má afun *Coord* nebo *Apos*).

2. Elipsa řídicího substantiva

Př. 19: *Petr pije červené víno, Hanka bílé.*
 = *Petr pije červené víno, Hanka [pije] bílé [víno].*

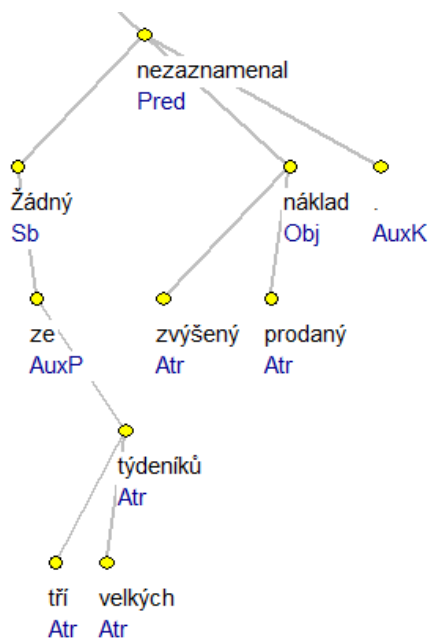

Př. 20: *Nesplnil druhý z požadovaných úkolů.*
 = *Nesplnil druhý [úkol] z požadovaných úkolů.*

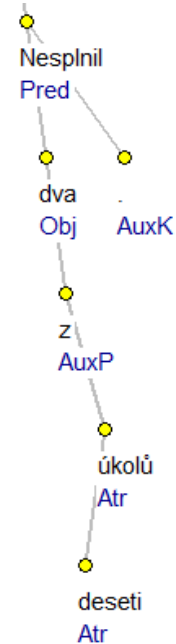

Pozor! Některá adjektivní zájmena a číslovky apod. (př. *žádný, každý, jiný, ostatní, jiní, někteří, mnohý, mnoho*) a též všechny samostatně stojící číslovky základní anotujeme jako syntaktická substantiva - mají afun s odpovídající syntaktickou funkcí bez označení elipsy. (Na t-rovině je jejich anotace nekonzistentní, někdy bývá vyznačena elipsa). Srov. (21) a (22).

Př. 21: *Žádný ze tří velkých týdeníků nezaznamenal zvýšený prodaný náklad.*

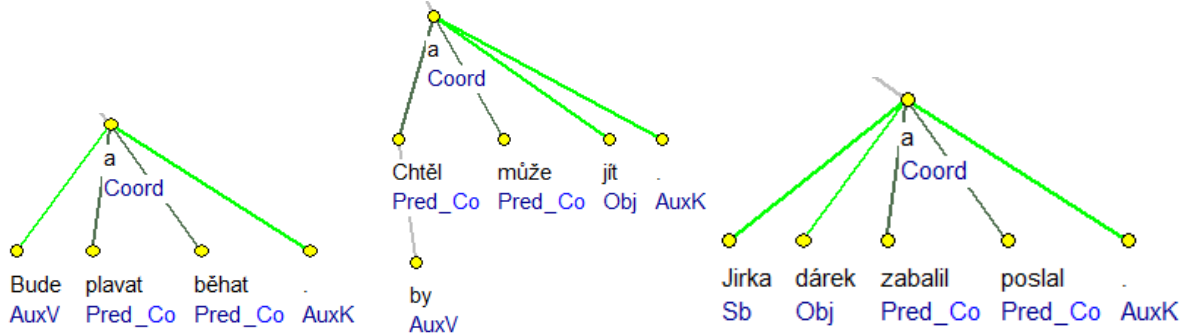
Př. 22: *Nesplnil dva z deseti požadovaných úkolů.*

3. Další příklady související s elipsou

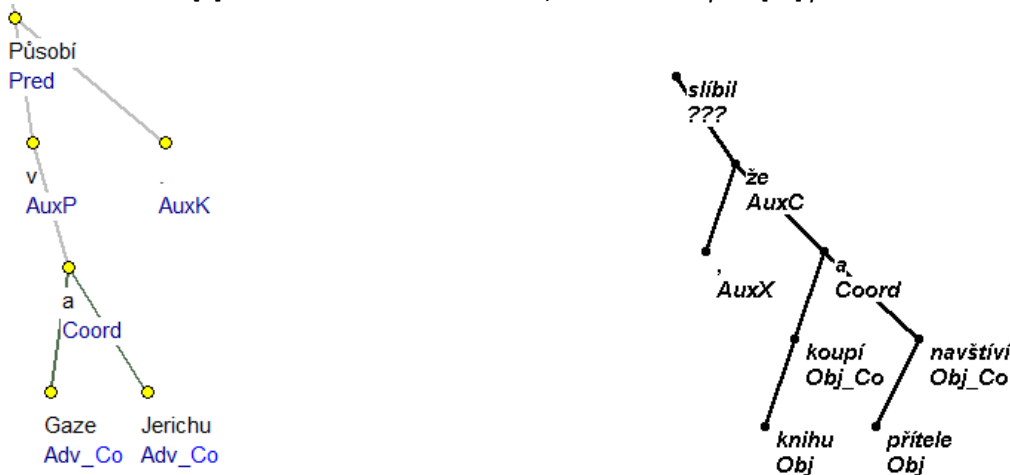
3.1 Elipsy, které jsou na a-rovině zachyceny jako společné rozvití

Př. 23: *Bude plavat a běhat.*   **Př. 24:** *Chtěl by a může jít.*   **Př. 25:** *Jirka dárek zabalil a poslal.*
 = *Bude plavat a [bude] běhat.*   = *Chtěl by [jít] a může jít.*   = *Jirka dárek zabalil a [Jirka dárek] poslal.*

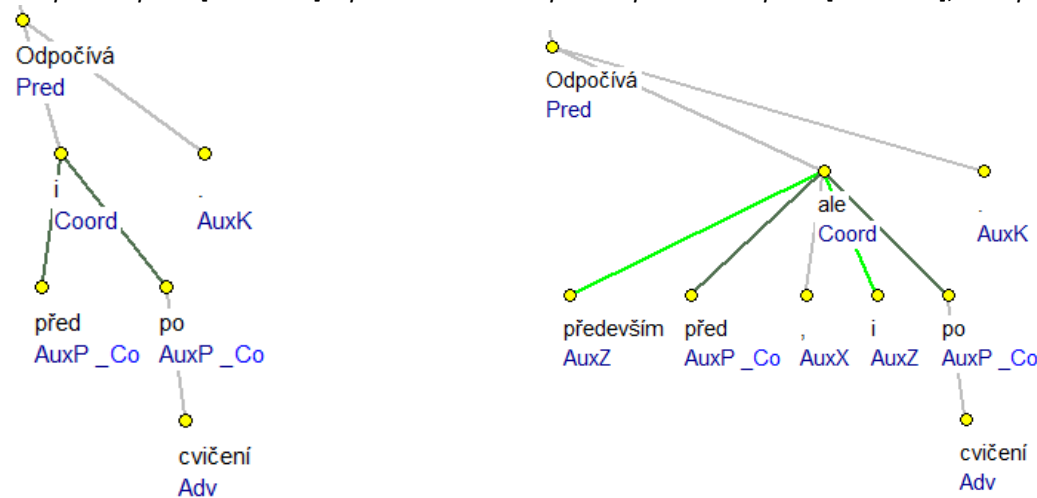
3.2 Elipsy, které jsou na a-rovině vyřešeny strukturou

Př. 26: *Působí v Gaze a Jerichu.*   **Př. 27:** *Slíbil, že knihu koupí a přitele navštíví.*
 = *Působí v Gaze a [v] Jerichu.*   = *Slíbil, že knihu koupí a [že] přitele navštíví.*

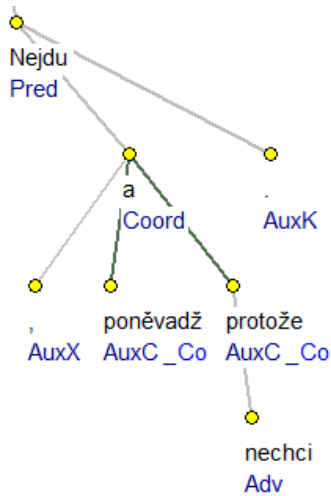

3.3 Elipsy, které nejsou na a-rovině zachyceny (chybějící závislý člen)

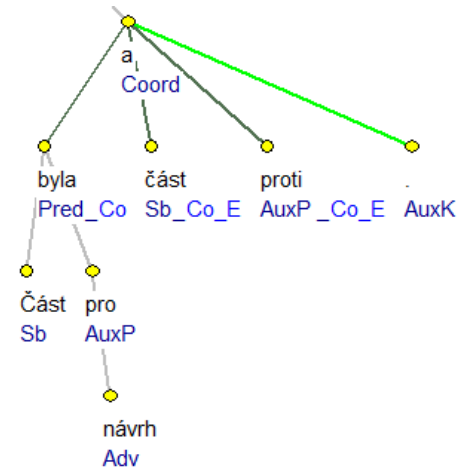
Př. 28: *Odpočívá před i po cvičení.*   **Př. 29:** *Odpočívá především před, ale i po cvičení.*
 = *Odpočívá před [cvičením] a po cvičení.*   = *Odpočívá především před [cvičením], ale i po cvičení.*

Př. 30: *Nejdu, poněvadž a protože nechci.*
 = *Nejdu, poněvadž* [nechci jít] *a protože nechci* [jít]

Př. 31: *Část byla pro návrh a část proti.*
 = *Část byla pro návrh a část* [byla] *proti* [návrhu].

Př. 32: *(Zabalil Petr dárek?) Zabalil.*
 = *(Zabalil Petr dárek?)* [Petr] *Zabalil* [dárek].

3.4 Elipsa slovesa pohybu v modálních predikátech

Na rozdíl od manuálu budeme v těchto případech elipsu značit. Je zachycena i na tektogramatické rovině. Srov. (33).

Př. 33: *Všichni tam byli nadšení, mohlo se až k hranicím.*
Všichni tam byli nadšení, mohlo se [jet] *až k hranicím.*

